

súlyos a múlt, és megidézője jelentős íróember. A mese és a költői novella másodlagos jelentőségű életművében, szépirodai kiteljesedése a regényben játszódott le. Több művét friss esztétikai és társadalmi-politikai tapasztalatok ihlették.

B. Z.

Bibliográfia: Mocsár, regény, Bács megyei Napló, 1928. január 15-február 12., Előszó Bori Imre, Híd, 1971; Kokain, novellák, Zenta, év nélkül, (1929); Császár csatornája, regény, Budapest, 1943; Májusfa, elbeszélések, Szabadka, 1948; Forró föld, elbeszélések és karcolatok, Újvidék, 1950; Élő víz, regény, Újvidék, 1951; Budapest 1967; Garabonciás, regény, Újvidék, 1952, 1966, előszó Bori Imre, 1981; Bige Jóska házassága, regény Újvidék, 1955, 1966 utószó Bori Imre, 1981; Harmadik ablak, Szabadkai Népszínház, 1958; Lássuk a medvét, elbeszélések, Újvidék, 1959; A magunk nyomában, emlékezések, esszék, Újvidék, 1963; Szikra és hamu, emlékezések, esszék, Újvidék 1963; Csillagszámláló, elbeszélé-

sek, Újvidék, 1963; Így is történhetett, kisregény, elbeszélések, Újvidék, 1968; Remények batárján, válogatott elbeszélések, előszó Major Nándor, Újvidék, 1971; A száműzött Rádiószínház, Újvidék, 1971; Betűtánc, tárcák, karcolatok, riportok, Újvidék, 1975; Hétféjú sárkány, regény, utószó Juhász Géza, Újvidék, 1981; Harmadik ablak, Újvidéki Színház, 1984.

Munkáival szerepel – még Markovichként – a Vagyunk (1928) és a Bács megyei Napló 1929. évi Almanachjában, az Akácok alatt (1933), A diófa árnyékában (1942), a Délvidéki elbeszélők (év nélkül), a Téglák, Barázdák (1946) című antológiában –1921-ben a Bács megyei Napló díjazottja (Mocsár) – 1970-ben első díjat nyert a Forum Kk. színműpályázatán (A száműzött) – Zentán Csányi Endrével megindítja A Mi Világunk című rövid életű irodalmi lapot –1976-tól két évente a Magyar Szó novella-pályázatot hirdetett a tiszteletére.

(*Hét Nap, Vajdasági magyar hetilap, Vajdasági Kincsestár, 2011. augusztus 10.*)

Tallózásaim – Bálintné Kovács Júlia rovata

Flórián Tibor

Miközben a szamosújvári Műkedvelő Egyesületről olvashattunk az előző Füzetekben, újra találkoztunk Flórián Tibor nevével, akinek a neve máskor is felbukkant írásainkban. Most megragadom az alkalmat, hogy bemutassam őt közösségünknek.

Először az 1981-ben megjelenő Romániai Magyar Irodalmi Lexikonból idézek, amely bizonyos értelemben többet mondó, mint az, amit a Wikipédiából olvashatunk.

„**Flórián Tibor** (Selmecbánya, 1908. április 12. – Punte Gorda, Florida, 1986. má-

cius 6.) költő, műfordító. Középiszkolai tanulmányait Szamosújváron és a kolozsvári piarista gimnáziumban végezte, majd a Ferdinand Egyetemen hallgatott jogot. Első verseit az Ellenzék közölte (1928), a Keleti Újság, Jóbarát, Hírnök, Független Újság s más lapok munkatársa, a Kemény Zsigmond Társaság tagja.

Az *Új arcvonat* c. gyűjteményes kötetben (Kolozsvár, 1931) mutatkozott be. Első önálló verskötete, a *Felhők fölött, felhők alatt* (Kv. 1935) a Hitel kiadásában je-

lent meg Reményik Sándor bevezetőjével és Gy. Szabó Béla eredeti fametszeivel. Ugyancsak Gy. Szabó Béla illusztrálta *Vázlatok* c. Verseskönyvét. (Kv. 1936). A fiatal realisták irodalmi csoportosulásához csatlakozott, az *Új erdélyi antológia* c. Gyűjteményben (Kv. 1937) is szerepel. Meditatív jellegű, helyenként az expresszionista szabad versek hatását mutató, laza kötésű költeményeiben egyaránt jelen van a vallásos érzés és az erotika, lírájában megszólal a néptestvériség és békevágy. Emil Isac verseit fordította magyarra a Pásztortűz és a budapesti Láthatár számára. Átköltésében jelent meg *Krisztus árnyékában* címen (Kv. 1938) magyarul Octavian Șireagu egy teljes kötetnyi prózai költeménye. Egyes írásait román, angol, német, francia és török nyelvre is lefordították.”

Érthető, hogy életének további szakaszáról 1981-ben Romániában csak nagyon szűkszavúan írhattak, ezért most a Wikipédoából idézek.

„1945 tavaszán Németországba került egy sebesültszállító oszlop parancsnokaként. 1948-49-ben Münchenben elnöke volt a Magyar Kulturális Szövetségnek. A *Virradat előtt* c. kötet az ő összeállításában és szerkesztésében jelent meg Münchenben 1948-ban, a kötet hontalan magyar költők verseit tartalmazza.

1949-ben telepedett le az Egyesült Államokban. 1950-től 1973-ig New Yorkban dolgozott, a Szabad Európa Rádió (SZER) amerikai szerkesztőségében. Négy éven át töltötte be a clevelandi Kossuth Könyvkiadó elnöki tisztét. Az Amerikai Erdélyi Szövetség munkájában is részt vett, 1978-tól haláláig az Árpád Akadémia élén állt. Éveken keresztül titkára volt a Hontalan Írók PEN Központja amerikai csoportjának. Élete utolsó szakaszát a Connecticut állambeli New Milfordban töltötte.

Elhalálózása: Punte Gorda, Florida, 1986. március 6..

Művei

- Felhők fölött, felhők alatt (versek, Kolozsvár, 1935);
- Vázlatok (versek, Kolozsvár, 1936)
- Krisztus árnyékában, Octavian Șireagu versei (műfordítás, Kolozsvár, 1938);
- A kőtáblák összetörnek (versek, Cham, 1946);
- Mélység fölött (versek, Wulfen, 1948);
- Új versek (München, 1948);
- Keserű gyökerek (versek, New York, 1975);
- Venezuelai tollrajzok (versek, Caracas, 1984).

Meskó Lajos Géza piarista szerzetes

1911. április 23-án született Baján, hat gyermek közül harmadikként. Édesapja Meskó Zoltán utásztiszt, majd országgyűlési képviselő 1945-ig, ezután pedig politikai okokból 1959-ig börtönben raboskodott. Meskó Lajos a gimnáziumot a piaristák pesti iskolájában végezte, majd az érettségi után felvételét kérte a rend-

be. 1933. október 8-án tett ünnepélyes fogadalmat, és 1936. június 14-én szentelték pappá. Osztályából összesen hatan léptek be a noviciátusba, köztük volt a jól ismert Lénárd Ödön atya. Meskó atya magyar-latin szakos tanári diplomát szerzett. Nyelvésznek készült, szakterülete az etimológia volt, különösen a nevek ere-

dete. Új szavakat is alkotott, amelyekből az erőnlét megmaradt és mindennapi szavunkká vált.

Tanári működését a rend kecskeméti iskolájában kezdte, majd Pest, Debrecen, Sátoraljaújhely és végül Kolozsvár következett. (Merza Gyula 83 éves korában hunyt el, 1943. december 17-én temették a kolozsvári Házsongárdi temetőben. Temetésén részt vettek a Piarista Főgimnázium 6. és 7. osztály tanulói Uitz Mátyás és *Meskó Lajos* piarista tanárok vezetésével.)

A háború végén, 1944-ben decemberében egy kórházvonal lelkészeként Nyugat-Európába került. Kartotékos rendszerben gyűjtötte a magyar menekültek adatait, hogy így segítse a menekült családok egyesítését. 1947-ben a rend római központjába utazott, ahonnan az akkori generális, Tomek Vince az Egyesült Államokba küldte Gerencsér István és Rozsály Ferenc rendtársával egy új provincia megalapítására. New York állam Derby városában megalapították az első piarista rendházat, majd 1956-ban a pennsylvaniai Devonban alapítottak gimnáziumot. 1969-től ebben a rendházban élt egészen haláláig. Az Egyesült Államokban latint, spanyolt, történelmet tanított. Közben részt vett a pasztorációban is.

Az amerikai Katolikus Magyarok Vasárnapja hetilap munkatársa volt több évtizeden keresztül. Írói álnevei: Bujdosó Bálint, Kubinyi G. Lajos, Kubinyi Géza, Kubinyi M. Lajos.

A cikkek mellett verseket írt és fordított. Négy verseskötete jelent meg. Kétezer év keresztény írásából, himnuszaiból válogatott műfordításait Forrásvíz címmel gyűjtötte össze – ennek kiadása még nem történt meg. Az 1930-as évektől egészen haláláig gyűjtötte a magyar szavakat és idézeteket egy szinonimaszótár és idézetár összeállításához. A hatalmas anyag földolgozása és kiadása folyamatban van.

Élete kétharmadát emigrációban, angol nyelvi közegben töltötte, anélkül, hogy hazá látogathatott volna. Magyar nyelvi és kulturális gyökere azonban olyan erős volt, hogy egész életében abból táplálkozott. A legújabb magyar irodalmat az emigrációban is figyelemmel kísérte.

Meskó Lajos Géza piarista paptanár, nyelvész, költő. Az Egyesült Államok első piarista középiskolájának egyik alapítója 98 éves korában, Pennsylvania állam West Chester városában hunyt el 2008. október 4-én.

A gyászmisét a piarista rend amerikai provinciája október 8-án mutatja be Devonban.

Felsővályi Ákos

(*Magyar Kurír*)

Kedves gyerekek és kreatív felnőttek!

A Szentpéteri József Ötvös Iparművészeti Stúdió vár Titeket **viseletkészítő** műhelyébe, a XI. kerület Csiki-hegyek iskolába. Ahol megismerhetitek őseitek öltözeteit. Magyar és örmény viseleteket készítünk, foglalkozunk viselettörténettel, zsinórozással, dúcolással, batikolással, hímzéssel. Öltözetkiegészítés – mint például ötvös csattok, gombok, ékszerek készítése – az ötvös műhely segítségével.

Jelentkezés: *Horvát Ildikónál* 06 30 491 2866. Személyesen: Hétfőn 15-20h között az általános iskolában. (1118 Budapest, Csiki-hegyek utca 13-15.)

Borosnyay Klára stúdióvezető

(További felhívás a Füzetek februári számának 37. oldalán)

Az erdélyi örmény kereszténység

Előadás a Pázmányon

Február 28-án dr. Issekutz Sarolta előadást tartott (képünk) a Pázmány Péter Hittudományi Egyetem Ökumenikus Kör meghívására a Veres Pálné utcában „Az erdélyi örmény kereszténység” címmel. A több mint egyórás előadás – vetített képek háttérrel – megismertette a hallgatósággal az örménység történetét, az örmény írásbeliség és az örmény egyház kialakulását. Bemutatta az erdélyi örménység hányatott múltját, majd hazára találását Erdélyben, a polgáriadásban betöltött szerepüket, végül az örmény katolikus hitük történetét, melyben a Mechitarista Rend segítségével jelentős szerepet játszott.

Országos Levéltár K szekció anyagából (3. rész)

Ásatás Szamosújvár főterén

1943. december 16. 15 óra 35 perc

Ha/Ma 1 Szamosújvár, december 16.

Szamosújvár főterének rendezési munkálatai rendjén az örmény katolikus nagytemplom előtti részen kis mélységben csontvázakat bolygatott meg az ásó. A csontvázak körül látható barna, elkorhad fától eredő csikok koporsós temetkezésre vallottak. Miután az Erdélyi Nemzeti Múzeum Történelmi Tárát értesítették a leletekről, dr. Roska Márton egyetemi ny.r.tanár, igazgató szállott ki a helyszínre, hogy a feltárásokat vezesse. Ásatásai során hét koporsós temetkezési sír került elő. A tér burkolatának felszedése után Novák József tanársegéd újabb nyolc sirt tárt fel, illetőleg mért be. A sírok mellékletekben

roppant szegények voltak, de várostörténelmi szempontból annál érdekesebbek. Egy 1612 és egy 1616-beli II. Mátyás-féle ezüst dénár, egy rossz ezüstműből való hajkarika a fontosabb leletek egy-egy sírból, egy negyedik sírból pedig kisméretű vaskarikák kerültek elő a mell tájáról, amelyek ruhadarab összekapcsolására szolgálhattak. Az a körülmény, hogy a dénárokat voltak lyukasztva, mutatja, hogy sokáig hordhatták ékszer gyanánt vagy hajba fonva és így bizonyosra vehetjük, hogy ezek a sírok annak a fatemplomnak a cinterméhez tartoztak, amelyet az 1672-ben beköltözött örmények első püspöke, Verzereskul építtetett.

(MTI)